

ПРЕС КЛИПИНГ

14. мај 2020.

НАСЛОВИ

- Istraživanje: U Srbiji tokom pandemije posao izgubilo 200.000 ljudi(str.3)**
Dobre rezultate radnici ne vide u novčaniku(str.4)
Ugostitelji ne računaju na zaradu ove godine(str.5)
Bivši radnici i penzioneri PKB korporacije Beograd blokiraju sutra upravnu zgradu(str.6)
Ministarstvo rada: Pokrenut E-vodič o pravima zaposlenih u Srbiji(str.7)
Kragujevački Fijat traži dodatnih 80 dana plaćenog odsustva za radnike(str.8)
Neprijavljeni radnici izuzeti iz svih mehanizama pomoći, rad "na crno" decenijski problem(str.9)
Kraća lista nezaposlenih: NZS ima u evidenciji 2.500 ljudi manje nego pre vanrednog stanja(str.11)
MAT: Vanredno stanje bez dramatičnih potresa na TRŽIŠTU RADA(str.12)

Istraživanje: U Srbiji tokom pandemije posao izgubilo 200.000 ljudi

U Srbiji je tokom pandemije korona virusa i vanrednog stanja posao izgubilo oko 200.000 ljudi ili osam odsto onih koji su bili zaposleni, uključujući i neformalno zaposlene i samozaposlene, u februaru ove godine, procenjeno je na osnovu istraživanja koje je sredinom sprovedla SeConS grupa za razvojnu inicijativu uz podršku Fridrih (Friedrich) Ebert fondacije.

Piše: Beta

Kako je saopšteno, najveći teret ali i najveći rizik tokom Covid-19 krize su ponele žene koje su činile čak 86 odsto zaposlenih „na prvoj liniji zaraze“.

Povećan obim poslova u domaćinstvu i briga o članovima porodice takodje je ostala na ženama (u 70 odsto domaćinstava), koje su te poslove dominantno obavljale i pre krize.

Istraživanje je pokazalo da su se zaposleni u Srbiji dobro uklopili u rad od kuće: oko četvrtine zaposlenih (24,7 odsto) prešlo je da radi od kuće, 90 odsto njih imalo je odgovarajuća sredstva za rad dok je svega 15 odsto pri radu od kuće bilo manje efikasno nego inače.

„Dve trećine ispitanika brinulo je zbog zdravstvenih rizika, 35,6 odsto njih bilo je zabrinuto zbog neposredne ekonomske krize u Srbiji, 16,2 odsto je izrazilo zabrinutost zbog potencijalnog pogoršanja stanja sloboda, jačanja represije i autoritarne vladavine.

Istraživanje je sprovedeno kako bi se stekli uvidi u to koje efekte su pandemija i vanredno stanje imali na zaposlenost stanovništva, uslove rada i prakse povezane sa brigom o domaćinstvu i članovima porodice – na reprezentativnom uzorku od 1.600 osoba koje su bile zaposlene u februaru 2020.

Kod gotovo polovine onih koji su ostali bez posla, razlog je bio otkaz zbog obustavljanja rada firme (46,2 odsto), a petini od ukupnog broja (20,5 odsto) nije ponudjen novi ugovor nakon što je prethodni istekao.

U većini ostalih slučajeva zaposleni su bili prinudjeni da daju otkaz jer u uslovima vanrednog stanja, ukidanja javnog prevoza, zatvaranja obdaništa i škola i obustave socijalnih usluga podrške za starije, nisu mogli da se organizuju da odlaze na posao i preuzmu povećane obaveze brige o članovima porodice.

Na najjačem udaru gubitka posla bili su zaposleni u privatnim preduzećima, u sektorima ugostiteljstva, trgovine, građevinarstva, samozaposleni, neformalno zaposleni kao i oni koji su radili sa ugovorima na određeno vreme.

„Gotovo jednako su pogodjeni zaposleni sva četiri regiona u Srbiji, a gubitak posla su nešto češće iskusili stanovnici ruralnih područja u odnosu na gradove. Na udaru su češće bili mladi, a što se tiče

rodne razlike, u gradovima su pod većim rizikom bili muškarci, a u seoskim sredinama žene“, navodi se u saopštenju SeConS grupe za razvojnu inicijativu.

Godišnji odmor bilo je primorano da koristi 5,4 odsto zaposlenih, a još 4,1 odsto učinilo je to u dogovoru sa poslodavcem. Četvrtina zaposlenih (25,2 odsto) radila je skraćeno radno vreme ili manji broj smena, a 5,6 odsto zaposlenih se suočilo sa smanjenjem plate.

Građevinska industrija nije stala u vreme epidemije, ali njen rast nije ni blizu proseka iz prošle godine
Dobre rezultate radnici ne vide u novčaniku

Građevinska industrija dobro je prošla u prvom kvartalu ove godine, jer radovi nisu stali čak ni tokom vanrednog stanja, a u pomoć im je pristigla i blaga zima koja je omogućila da se ne zastaje u dinamici.

Piše: M. N. Stevanović

Nije odmoglo ni to što je u prva tri meseca prethodne godine zabeležen značajan pad aktivnosti tog sektora, pa je prema podacima koje je objavio Republički zavod za statistiku, rast u odnosu na taj period ove godine iznosio 21,1 odsto u vrednosti radova.

Iako je ukupna aktivnost sektora više nego prepolovljena u odnosu na poslednje tromesečje 2019. i tek nešto malo iznad dve trećine proseka za tu celu godinu, s obzirom na okolnosti rezultat grane je, ocenjuju sagovornici Danasa, dobar.

Prema rečima Gorana Rodića iz Građevinske komore Srbije, gradilo se i više nego što je statistika zabeležila jer ona evidentira samo prijavljene radove, dok je tokom ovog perioda, posebno u vanrednom stanju, zabeležen veliki rast broja gradilišta bez dozvole.

– Mi to vidimo po radnoj snazi koja se angažuje, znamo da je veliki broj objekata započet bez potrebnih papira. Samo ovih dana zatvoreno je 46 gradilišta koja su radila bez dozvole ili su držali radnike na crno, pa je pitanje zašto se dozvolilo da krene toliko bespravnih radova, koji su rizik za kupce, šta su do sada radile inspekcije, šta Ministarstvo a šta Grad koji je centralizovao te službe – kaže Rodić.

On potvrđuje da je grana radila i da je proizvodnja u građevinarstvu porasla uprkos nedostatku radne snage.

– Bar trećina radnika u odnosu na do sada angažovane nedostaje da bi rezultati bili još bolji. Tražili smo od države da nam da saglasnost za angažovanje ljudi iz Republike Srpske, ali je nismo dobili. I pored toga, mislim da će se uzlazni trend nastaviti, firme već vraćaju ritam rada i dinamiku i očekujem da građevinska industrija pokrene ukupnu privredu – zaključuje Rodić.

Da u poslednjih nekoliko godina građevinarstvo značajno doprinosi privrednom rastu potvrđuje i Dušan Vuković, potpredsednik Veća Saveza samostalnih sindikata Srbije, i dodaje da uprkos tome država ne posvećuje dovoljno pažnje toj grani.

– Iako sektor građevine podiže rast svih ostalih grana, država koja je najveći investitor ne dodeljuje dovoljno poslova domaćim firmama. Činjenica je da se u ovom trenutku mnogo gradi, počev od

koridora pa do niza gradilišta u Beogradu, ali i dalje ne postoji kvalitetan kolektivni ugovor za zaposlene, čija su primanja oko deset odsto niža od prosečne zarade. Brine nas i veliko angažovanje stranih radnika koji pretežno rade na crno, i time spuštaju vrednost rada domaćih a sve u krajnjoj liniji ide u korist profita. Taj „kajmak“ obično pokupe strane firme jer naša zemlja nije uspela da održi na stotine nekad izuzetno uspešnih, malih, srednjih i velikih domaćih kompanija. Umesto toga, za investicije se uzimaju krediti drugih država koje to uslovljavaju angažovanjem njihovih firmi. Naše rade kao podizvođači, što je daleko slabije plaćeno – kaže Vuković i dodaje da je svojevremeno država najavila kako će da pripremi nekoliko dobrih domaćih firmi i da pomogne njihovo angažovanje na gradilištima i u zemlji i vani, ali od toga još nije bilo ništa.

Prema rečima Saše Torlakovića, predsednika Odbora za građevinarstvo u SSSS, rast ove grane najviše vuku gradilišta na koridorima i Beogradu, dok se u unutrašnjosti Srbije radi daleko manje.

– U Smederevu, na primer sada su samo dva aktivna gradilišta a bilo ih je po 15. Ipak, nesumnjivo je da se povećala aktivnost ali da bi slika bila kompletna trebalo bi uključiti i prosečnu zaradu u toj grani, a mi u novčaniku taj rast ne vidimo. Imajući u vidu da građevinarstvo nije stalo, i visokogradnja i niskogradnja, a da je i vreme ove godine bilo pogodno za radove, ne sumnjam u podatke ali oni ipak ne pokazuju koliko radnici i zemlja imaju koristi od toga – ističe Torlaković.

Ugostitelji ne računaju na zaradu ove godine

Kafići i restorani otvoreni su za goste prošle nedelje, većina hotela i dalje ne radi jer čeka otvaranje granica i dolazak stranih gostiju, a nedostatak stranih turista biće veliki problem i za noćne klubove koji će vrata svojoj publici otvoriti među poslednjima u ugostiteljstvu, ne pre 5. juna.

Piše: Lj. Bukvić

„Za ozbiljan klabinig mislim da je situacija krajnje nepovoljna. Koliko sam čuo dozvola za rad klubovima biće date između 5. i 15. juna, to je još nezvanično, nismo radili mart, april, maj, troškovi se nagomilavaju, a ako se klubovima ne omogući rad u punom kapacitetu postavlja se i pitanje rentabilnosti“, rekao je juče Pero di Reda, vlasnik klubova Mladost, Ludost i Gajba, na onlajn panelu posvećenom problemima u ugostiteljstvu izazvanih epidemijom virusa korona koji je organizovala kompanija Koka-Kola Helenik.

Najveći problemi sa kojima će se ugostitelji tek suočiti su, kako je rekao, pad kupovne moći stanovništva, i u konkretnom slučaju noćnih klubova nedostatak stranih gostiju.

„Struktura klubova mora da se menja, domaća publika nema tu količinu para kao stranci, tako da ćemo morati da redukujemo cene i da učinimo program interesantnijim“, istakao je Pero di Reda.

Miša Relić iz Bitef art kluba rekao je da je prema postojećim preporukama o razmaku od dva metra između gostiju klubu poput njegovog nemoguće da opstane jer će oni na 200 kvadratnih metara moći da prime 50 ljudi, što nije rentabilno. Na zarade ove godine, napomenuo je, ne računaju, kao i verovatno sledeće, a u svemu ovome, kako kaže, velika stavka biće i to da li će država smanjiti PDV na hranu i piće.

„To bi smanjilo svuda cene i mi ćemo morati da se odrekemo dela zarade. Bez smanjenja PDV pitanje je kako ćemo funkcionisati“, istakao je Relić.

Vlastimir Puhalo iz Homa bistroa i Fine dininga kaže da oni poštuju sve preporuke, ali i da država mora da se uključi i donese mere koje su funkcionalne, a ne da to budu mere forme radi. „Plaši me što ćemo morati da skratimo troškove, da napravimo što jeftiniji proces kako bismo mogli da smanjimo cene i da svi ostanu na poslu“, rekao je Puhalo.

Osim noćnih klubova, veliki udarac krize osećaju i organizatori događaja, ali i hoteli koji još uvek ne rade. Aleksandar Vasiljević iz Falkenštajnera i predsednik UO HORES-a rekao je da je stanje alarmantno i da hoteli čekaju otvaranje granica.

„Hotelska industrija će među poslednjima izaći iz krize i predviđanja su na svetskom nivou da će 1. mart 2020. da se za ovu industriju ponovi tek u martu 2023. godine“, rekao je Vasiljević.

Ljajić: Biće sektorske podrške za hotele

Dodatne mere pomoći države turizmu koji je pretrpeo veliku štetu zbog epidemije korona virusa, trebalo bi da budu poznate od ponedeljka, 18. maja, izjavio je ministar turizma Rasim Ljajić. On je povodom zahteva hotelijera i turističkih radnika da im se produži period na još šest meseci u oslobađanju od poreza i doprinosa, a da moratorijum u otplati kredita bude produžen na još šest meseci, za RTS rekao da će novi paket mera pomoći tom sektoru zavisiti od finansijskih mogućnosti države.

„Domaći turisti postaju adut za oporavak turizma“, rekao je ministar.

Bivši radnici i penzioneri PKB korporacije Beograd blokiraće sutra upravnu zgradu

Bivši radnici i penzioneri PKB korporacije blokiraće sutra upravnu zgradu te kompanije u Padinskoj Skeli sa zahtevom da im država dodeli zemljište na ime akcija koje nisu dobili posle prodaje tog poljoprivrednog kombinata firmi Al Dahra iz Ujedinjenih Arapskih Emirata, rekao je danas predsednik Udruženja penzionera i bivših radnika te kompanije Milinko Miladinović.

Piše: Beta

„Tužili smo državu zato što nam nije isplatila akcije posle prodaje PKB i u toku je sudski spor, ali su već tri puta promenili sudiju jer država tvrdi da nema para, pa neka nam dodeli deo neprodatog zemljišta“, rekao je danas za Betu predsednik Udruženja penzionera i bivših radnika PKB-a Milinko Miladinović.

Dodao je da je ovih dana država Al Dahri prodala logo PKB-a, pa da strahuju da će se prodati i preostalo zemljište, 11.810 hektara koje je država izdvojila iz prodaje arapskoj kompaniji.

PKB korporacija je do 2009. godine bila društveno preduzeće, a zatim je raznim pravnim aktima, a jedan od njih je potpisao i sadašnji predsednik države, a tada premijer Aleksandar Vučić, pretvorena u državno preduzeće.

Kada je krajem 2018. godine prodat deo tog kombinata radnicima nisu dodeljene akcije, a pre toga su isključeni iz podele besplatnih akcija jer se računalo da će ih dobiti u kompaniji u kojoj rade.

Ti radnici sada sudskim putem potražuju oko 11,8 miliona evra na ime akcija, a na osnovu cene po kojoj je prodat deo PKB-a.

Krajem prošle godine radnici su zapretili da će blokirati puštanje u saobraćaj autoputa Obrenovac-Surčin koji je delom izgrađen na zemljištu PKB, ali ih je pozvao visoki funkcioner Srpske napredne stranke Aleksandar Martinović na razgovor i, kako tvrde, ponudio vansudsko poravnanje.

Kada je 19. decembra put pušten u saobraćaj, država je odbacila ponudu.

Al Dahri je deo kombinata prodat kao imovina u koju je uračunato 16.785 hektara zemlje, sva mehanizacija (traktori, kombajni, kamioni i druge mašine), pa čak i zalihe rezervnih delova, kao i stočni fond od oko 20.000 grla.

Hektar zemljišta je u proseku prodat za 4.700 evra, a pre prodaje kompanija Lidl je, kako kažu radnici, hektar platila milion evra.

U preostalom delu PKB je ostalo 11.810 hektara zemlje od čega je u ovom trenutku 2.224 hektara građevinsko zemljište, najvećim delom pored autoputa prema Surčinu, ali kako se najavljuje da će se na delu zemljišta graditi kineski centar i nacionalni stadion još jedan deo zemljišta može da se pretvori u građevinsko.

Na neprodatom delu PKB se vodi i lokalni vodovod i kanalizacija koji su izgrađeni sredstvima te firme i protežu se od Borče do Čente i obuhvataju desetak naselja.

Poljoprivredno zemljište koje nije prodato sada se izdaje na obradu Al Dahri, a pogon hortikulture, gde je u plastenicima uzgajano povrće sada je, kažu radnici, „zarastao u korov“ iako je opremljen najsavremenijim zalivnim sistemom i računarskim sistemom za upravljanje mikroklimom.

PKB je pre godinu ipo dana prodao 55 hektara u Kovilovu na kojima je bio izgrađen sportski centar za 2,135 miliona evra, odnosno po 38.000 evra po hektaru.

Direktor Al Dahre je Vojin Lazarević, a na čelo neprodatog dela PKB pre godinu dana postavljena je Vanja Milić, nakon smene Momčila Jokovića.

Ministarstvo rada: Pokrenut E-vodič o pravima zaposlenih u Srbiji

Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Srbije saopštilo je danas da je pokrenulo aplikaciju „E-vodič o pravima zaposlenih“ u vreme epidemije virusa COVID 19, u cilju bolje zaštite i ostvarivanja prava svih zaposlenih građana u skladu sa odredbama Zakona o radu.

Piše: Beta

Resorni ministar Zoran Đorđević istakao je da se rad njegovog Ministarstva bazira na podjednakoj brizi o svim građanima i ostvarivanju njihovih prava koja im po zakonu pripadaju.

„Upravo zbog toga, i u vreme epidemije, želeli smo da pružimo svu neophodnu pomoć našim zaposlenima da ostvare sva svoja prava. Svi oni koji su morali u vreme vanrednog stanja, a i nakon njega, da rade od kuće, zbog toga što pripadaju najugroženijoj grupi stanovnika, roditelji su dece do 12

godina ili su bili u nemogućnosti da zbog obustavljenog prevoza dolaze na posao, kao i svih drugih opravdanih razloga, treba da znaju koja su njihova prava“, kazao je Đorđević.

Dodao je da novoj aplikaciji, koja se nalazi na sajtu Ministarstva, na veoma jednostavan način, mogu da pristupe svi koji žele da provere svoj status, unosom traženih podataka.

Ministar je rekao i da ukoliko bilo ko zaključi da mu je neko pravo uskraćeno, to može da prijavi inspekciji rada pozivom na 0800/300-307 ili na mejl adresu inspekcija@minrzs.gov.rs ili kontrola@minrzs.gov.rs.

Kragujevački Fijat traži dodatnih 80 dana plaćenog odsustva za radnike

AUTOR:

Beta

Izvor: N1

Kompanija "Fijat Krajsler automobili Srbija" tražila je dodatnih 80 dana plaćenog odsustva za radnike u Kragujevcu, pa očekuju da će odsustvo koje je trebalo da traje do 18. maja biti najverovatnije i produženo, rečeno je Beti u Samostalnom sindikatu te kompanije.

Predsednik tog sindikata Zoran Marković rekao je da se u četvrtak ili petak očekuje zvanično obaveštenje kompanije o tome da li će se radnici vratiti na posao u ponedeljak ili će odsustvo biti produženo.

On očekuje produžetak plaćenog odsustva s obzirom, kako je rekao, na aktuelnu situaciju sa pandemijom koronavirusa i nestabilnom epidemiološkom situacijom širom Evrope.

Kazao je da je ta kragujevačka kompanija zatražila od Ministarstva rada odobrenje za još 80 dana plaćenog odsustva s obzirom da je iskorišćeno zakonskih 45 dana.

"Smatramo da je ovim dodatnim danima plaćenog odsustva kompanija zapravo pokrila sve dalje prekide u radu pre svega usled nestabilne situacije sa koronavirusom, kao i iz drugih razloga. Nadamo se da ovo novo plaćeno odsustvo neće biti korišćeno u kontinuitetu, već da ćemo u međuvremenu imati i radne dane u fabrici", rekao je Marković.

Kazao je da dodatnih 80 dana plaćenog odsustva zapravo pokriva zajedno sa 15 dana kolektivnog letnjeg godišnjeg odmora pauzu sve do 30. septembra.

Dodao je da je u vezi sa podnošenjem zahteva za odobrenje dodatnog plaćenog odsustva od Samostalnog sindikata traženo mišljenje.

Marković je rekao da je taj sindikat dao pozitivno mišljenje imajući u vidu aktuelnu situaciju sa epidemijom koronavirusa i činjenicu da će radnici imati naknadu za dane kada ne rade.

Dodao je da je poznato da tek dve Fijatove fabrike u Italiji rade i da će najverovatnije biti prolongirane i aktivnosti vezane za kragujevačku fabriku.

Neprijavljeni radnici izuzeti iz svih mehanizama pomoći, rad "na crno" decenijski problem

Od 3. januara 2019. do 6. maja ove godine, inspektori rada u Srbiji su kod 4.150 poslodavaca pronašli zaposlene "na crno", od čega je 212 prekršaja učinjeno u Novom Sadu, a protiv 151 poslodavca podnete su i prekršajne prijave, objavljeno je na sajtu Ministarstva rada.

Ovo su samo poslodavci uhvaćeni na delu, dok je stvarni broj zaposlenih bez ugovora u Srbiji mnogo veći. Predsednik Ujedinjenih granskih sindikata "Nezavisnost" i profesor Fakulteta političkih nauka dr **Zoran Stojiljković** kaže za O21 da se podaci zvaničnih institucija koje registruju samo uplaćene doprinose, izuzetno razlikuju od realnog stanja.

Kako je O21 ranije pisao za manje od mesec dana od uvođenja vanrednog stanja u Novom Sadu se na evidenciju javilo više od 400 ljudi koji su ostali bez posla, ali to su samo oni koji su bili i formalno zaposleni.

Najviše neprijavljenih radnika radi u sektorima trgovine, građevinarstva, ugostiteljstva i drugih uslužnih delatnosti.

Razlika između zvaničnih brojeva i onih realnih posebno dolazi do izražaja u vreme epidemije kao i posle nje, jer su neprijavljeni radnici izuzeti iz svih mehanizama državne pomoći, osim pomoći od 100 evra koja se daje svakom punoletnom građaninu Srbije.

"Osnovni problem je što ove vrste evidencije i pomoći vode računa o onima koji su zaposleni na određeno i neodređeno vreme i ti pokazatelji su vezani za njih. To praktično ne obuhvata sve vrste ugovoraca, angažovanje preko agencija, sivu zonu ekonomije i izgubljene prihode u njoj, tako da je to neki broj koji užasno varira od par hiljada, početno je bilo desetak hiljada koji je smanjen zbog najavljenih mera i podrške onima koji ne otpuštaju više od deset odsto, do recimo pokazatelja koje imate u istraživanjima gde je na velikom uzorku 12 odsto ljudi reklo da su izgubili prihode i posao, što bi na ukupan broj zaposlenih bilo negde oko 150 do 170 hiljada ljudi. **U odnosu na ove cifre, to**

treba množiti najmanje sa pet, s tim da je udeo onih koji gube posao daleko veći među onima koji rade na nesigurnim poslovima", navodi Stojiljković i dodaje da su zaposleni na određeno i neodređeno, bar u nekom smislu zaštićeni.

"Podaci ne pokazuju najugroženije grupe, koje su dosta brojne i ne vode računa od 400 hiljada ljudi koji su se vratili u zemlju, po analizama ekonomista oko 170 hiljada su oni koji su izgubili nesigurne poslove u inostranstvu i koji će neko vreme dok ne izađu iz recesije evropske ekonomije ostati ovde", ističe on.

Ne spori da su mere koje su napravljene obimne, ali smatra da nisu specifične, konkretizovane i dugoročne.

"Problemi će se javljati kada prođu tri meseca i izbori i oni će morati da se reše. Ne vidim kako će se to rešiti u delatnostima koje su pogođene padom tražnje i komunikacija poput hotelijerstva i turizma, koji žive od toga kolika je potražnja", smatra Stojiljković.

U tom smislu, mišljenja je da **mere moraju biti trajnije i usmerene na posebno pogođene sektore**, jer nekim firmama promet nije opao za vreme pandemije, dok drugi sektori nisu sigurni kako će funkcionisati i nakon prva tri meseca.

"Postoji mogućnost da će se neki okoristiti tim sredstvima, a da im nisu bila neophodna", ističe naš sagovornik.

Rad "na crno" jeste naročito izašao na videlo u poslednjih nekoliko meseci, ali to je problem koji je u Srbiji već dugo prisutan. Po Stojiljkovićevom mišljenju, jedan od razloga je što država pokušava da ga reguliše pretežno sankcijama, umesto kombinacijom sankcija i podsticaja.

"Mi imamo politiku kada imamo takozvane socijalno odgovorne vlade koja radi u interesu kapitala, što pokazuje odsustvo svakog progresivnog oporezivanja. **Vi oporezujete najmanje zarade, činite rad skupim i tako ga terate u zonu sive ekonomije.** Ako biste recimo podizali neoporezivi deo zarada do nivoa minimalca, vi biste taj rad učinili jeftinijim, mogli biste da povećate tražnju i da regulišete i da stvari rešavate kod najbahatijih inspekcijama i sankcijama, a da svakog normalnog napravite ambijent da nema razloga da to tako radi", zaključuje Stojiljković.

Lalošević: Rad "na crno" razara zdravo ekonomsko tkivo i predstavlja izvor socijalnih konflikata i političke nestabilnosti

Predsednik Unije poslodavaca Vojvodine **Vladimir Lalošević** ocenjuje da "rad na crno razara zdravo ekonomsko i društveno tkivo i predstavlja izvor industrijskih i socijalnih konflikata i političke nestabilnosti".

"Posledice su višestruke i negativne za sve: za državu to su umanjeni prihodi budžeta i fondova socijalnog osiguranja, za privrednike koji poštuju zakon to je izloženost neloyalnoj konkurenciji i smanjenju tržišta, za radnike angažovane kroz rad na crno to je nezaštićenost (bez socijalnog osiguranja, bez pravne zaštite, bez primena mera bezbednosti i zdravlja na radu...). U takvim slučajevima se javlja destrukcija ljudskog faktora (npr. visokokvalifikovani radnici se bave švercom), **a javlja se i negativan uticaj na moralnu i socijalnu strukturu društva** (tolerisanje nelegalnog- kad mogu drugi zašto ne bih i ja, a ponekad i kriminalnog delovanja)", priča Lalošević za O21.

Kako navodi, ključni generatori ove neformalne ekonomije su previsoki porezi i doprinosi i visoki i nepredvidivi troškovi poslovanja.

"Mi u Uniji poslodavaca Vojvodine smatramo da su najvažnije mere koje bi dale značajne rezultate: smanjenje poreza i doprinosa na zarade, progresivan način oporezivanja zarada uz smanjenje stope poreza i doprinosa na najniže zarade (smanjenje opterećenja niskih zarada u radno intenzivnim granama kao što su tekstilna i metalna industrija), smanjenje i pojednostavljenje fiskalnih i parafiskalnih opterećenja", smatra i dodaje da je ključan i razvoj društvene svesti o posledicama neformalne ekonomije.

Neophodne su, tvrdi, i stimulativne i kaznene mere za poslodavce, ali i promena odnosa države prema privrednicima. Nezaobilazan preduslov za postizanje konsenzusa o politici ekonomskog i socijalnog razvoja i merama za suzbijanje neformalne ekonomije je jačanje socijalnog dijaloga.

"Borba protiv nelegalnog i neprijavljenog rada, tiče se svakog građanina Srbije, jer svaki dinar utajenog poreza znači manja ulaganja u obrazovanje, zdravstvo, infrastrukturu, javne usluge i sve ono što čini jednu zemlju dobrim mestom za život. **Poseban značaj ima socijalni dijalog na lokalnu**, gde se konstruktivnim dijalogom vlasti, privrede i zaposlenih može dogovoriti sprovođenje gore navedenih mera za smanjenje rada na crno. Imamo izuzetno pozitivan primer Socijalno-ekonomskog saveta opštine Stara Pazova, gde privrednici i predstavnici sindikata idu zajedno u srednje škole i razgovaraju sa učenicima o štetnosti rada na crno i uopšte o sivoj ekonomiji. Kada ti mladi, nakon završenog školovanja, uđu u svet rada, sa znanjem o štetnosti rada na crno, sigurno će teško pristati na takav vid rada", naglašava Lalošević.

Kako zaključuje, presudan faktor u suzbijanju ove pojave je opšti društveni sporazum poslodavaca, radnika, građana i državnog aparata.

Autor: Dragana Prica Kovačević

Kraća lista nezaposlenih: NZS ima u evidenciji 2.500 ljudi manje nego pre vanrednog stanja

J. Ž. S.

U epidemiji skraćena lista Nacionalne službe za zapošljavanje. Naknadu zbog gubitka radnog mesta tražilo 14.000 ljudi

BROJ nezaposlenih na evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje, po okončanju vanrednog stanja, manji je nego pre 16. marta za oko 2.500 ljudi. Prema zvaničnoj statistici, sredinom marta na listi je bilo 515.145 osoba bez posla, dok se 6. maja nalazilo 512.691 ime.

Zoran Martinović, direktor NSZ, kaže, za "Novosti", da je lista kraća jer nema otpuštanja, pošto je Vlada podržala poslodavce.

- Nastavićemo i u narednom periodu sa elektronskim podnošenjem zahteva, a takođe uvodimo i neposredan prijem stranaka za poslove kada je to neophodno i ako nemaju mogućnosti za elektronsku prijavu - kaže naš sagovornik.

Na ovaj način prijavilo se gotovo 14.000 ljudi, zahteve za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti podnelo je njih 7.680, a izdato je 4.877 uverenja iz evidencije o nezaposlenim licima.

I oni koji traže posao mogu elektronskim putem ili poštom da nadležnim filijalama dostavljaju dokumentaciju za prijavljivanje na evidenciju, podnose zahteve za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti, podnose zahteve za izdavanje uverenja iz evidencije o nezaposlenima.

Poslodavci i nezaposleni mogu na isti način da učestvuju u programima aktivne politike zapošljavanja. U skladu sa raspisanim javnim pozivima i konkursima u istom periodu lane, 4.077 poslodavaca se prijavilo za ove programe za 11.422 osobe, dok je podneto i 4.389 zahteva nezaposlenih za dodelu subvencije za samozapošljavanje.

U istom periodu ove godine, 14.349 onih koji su bili prijavljeni na evidenciju nezaposlenih je radno angažovano kroz različite oblike rada.

- Za dva meseca ukupno su podneta 22.284 zahteva za novčanu naknadu i doneto 34.212 rešenja (rešenja o priznavanju i odbijanju prava, rešenja o nastavljanju isplate, obustavi isplate, prestanku prava, rešenja po žalbi i drugim pravnim sredstvima). U istom periodu lane doneto je 37.665 rešenja.

POSLODAVCI TRAŽE NASTAVNIKE

NAJTRAŽENIJI poslovi bili su iz oblasti vaspitanja i obazovanja (nastavnici, profesori, predavači), traženi su i građevinski radnici, zaposleni u zdravstvu, prodavci u maloprodajnim objektima, radnici na pakovanju proizvoda - pakeri, kao i šivači, higijeničari i negovatelji.

MAT: Vanredno stanje bez dramatičnih potresa na TRŽIŠTU RADA

Srbija je vanredno stanje prošla bez dramatičnih potresa na tržištu rada, a iako je dobar deo kontingenta zaposlenih ostao u svojim domovima, izolovan i van radnog mesta, do sredine aprila nije evidentiran značajniji porast nezaposlenosti, navodi se u majskom broju časopisa “ Makroekonomske analize i trendovi ” (MAT).

U odnosu na kraj februara, broj zaposlenih u Srbiji 10. aprila bio je manji za 2.032.

Zaposlenost u radnom odnosu za to vreme povećana je za 4.118 lica, dok je broj zaposlenih van radnog odnosa smanjen za 5.275 lica a dodatno 874 je manje registrovanih poljoprivrednika.

Za ovo vreme broj zaposlenih u javnom sektoru uvećan je za 674, a broj zaposlenih van javnog sektora smanjen je za 1.832 lica.

“ U nekim sektorima ekonomije i u ovom periodu je došlo do značajnog porasta zaposlenost, a najviše u sektoru Informisanje i komunikacija, gde je 3.667 novozaposlenih, odnosno ukupnoj prerađivačkoj industriji sa 2.419 novozaposlenih” , konstatuje MAT.

Kovid-19 u pogledu zaposlenosti najviše je pogodio sektor usluga smeštaja i hrane, gde je sada 4.066 manje zaposlenih i trgovinu motornim vozilima i njihovu popravku, gde je manje 1.601 zaposleni.

Dobar rezultat IKT sektora potiče od oblasti Računarsko programiranje i konsultantske delatnosti, gde je broj zaposlenih povećan za 2.642” , konstatuje MAT.